

Patron Gyllenhanks lefverne och
bedrifter. Motstycke till Anna Cajsa
Frodigs resa till Stockholm. Med 12
scener i stentryck, föreställande hans
äfventyr och öden. Stockholm, tryckt
hos Samuel Rumstedt

1829

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

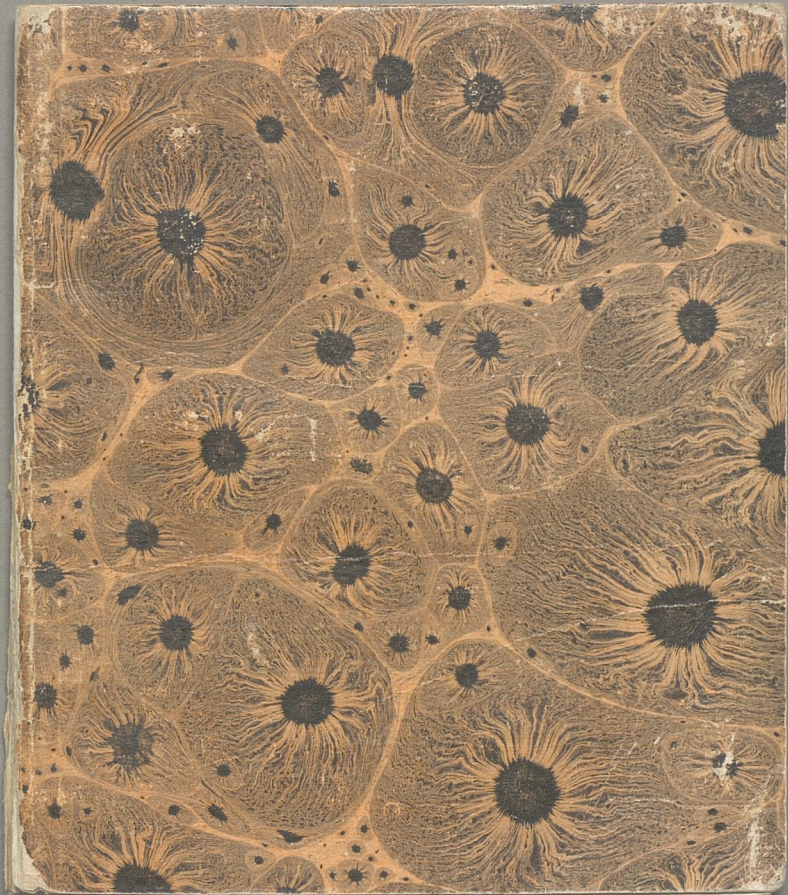
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

a. 119652 40f

Vite. Jo.

(P₂)

1709 - 1829

1829

Ex. A.

Ex. A

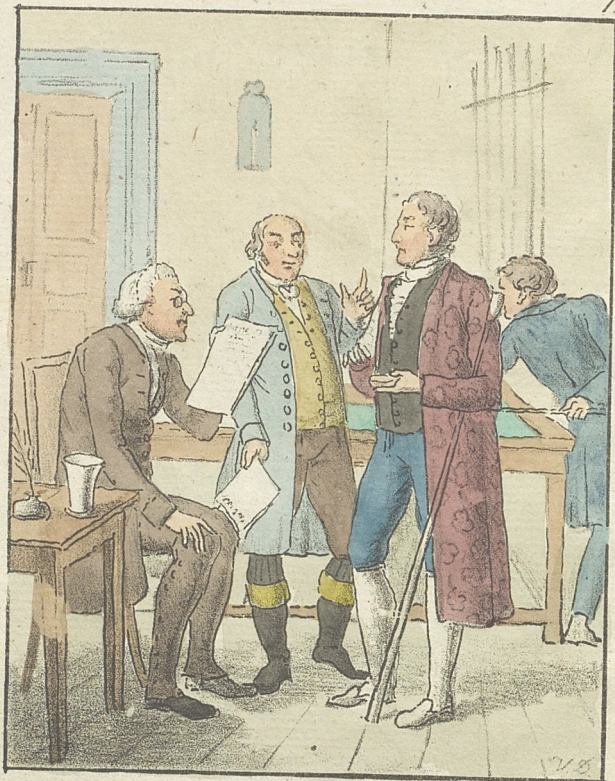
Sv Seent:

VIII. Sv.

(8v)

1700-1829

1829

Patron GYLLENHANKS
Lefverne och Bedrifter.

Motstycke
till
ANNA CAJSA FRODIGS
Resa till Stockholm.

*Med 12 scener i stentryck, föreställande
hans äfventyr och öden.*

Den, som uti fullt galopp,
Lyckans hala väg beträder,
Stiger, lik en vårsol opp,
Faller, som en skinnpels, neder.
S. D.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Samuel Rumstedt, 1829.

FRANZ CYLINDERSTAMP

Leipzig und Berlin

Verlag

1841

ANNA CAROLINA ERDINGS

aus dem Nachlass

Das Buch ist Eigentum der Bibliothek
des Königl. Hoftheaters

Das Buch ist Eigentum der Bibliothek
des Königl. Hoftheaters
in Leipzig

STADTBIBLIOTHEK

Leipzig

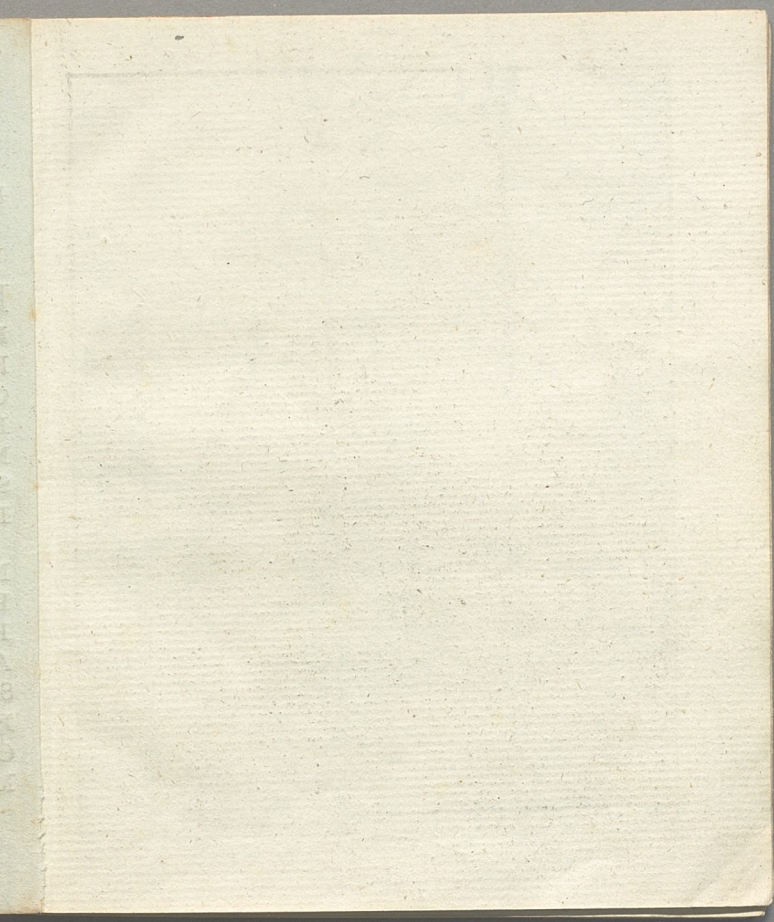
N:o 1.

*Unga Patrons fader, Inspektoren NILS JANSSON,
spelar Biljard med Hans Nåd på Gyllen-
torp, och blir sjelf ägare till godset.*

Fidei-Commissarien, *Hans Nåd,*
Har NILS JANSSON som sitt allt i alla;
Han ger ensam åt Hans Nåde råd
Och på Gyllentorp han ensam kan befalla,
Ensligheten alltid ledsnad gör,
Men biljardbord finnes uti huset.
Snart sin Queu NILS JANSSON skickligt för,
Då Hans Nåd är sysselsatt med kruset.

Nu Hans Nåde tappar, ständigt tappar,
Pengar finnas ej i Cassan qvar;
Bläck och pennä och små papperslappar
Alltid JANSSON i beredskap har.
Se sitt namn, det var Hans Nådes nöje;
Ej han tänkte hvad det har i följe,
Och fortsätter spelet några år —
Men NILS JANSSON klippa vet sitt får.

Pang! Nu kommer åskans vreda Gud!
 Blixten träffar just Hans Nåd i pannan:
 Krono-Länsman medför elakt bud
 Från NILS JANSSON, och från ingen annan.
 Prompt Förmyndare, fast ej Cession,
 Får Hans Nåd i vinst uppå Biljarden;
 Gyllentorp snart ser en ny Patron,
 Och NILS JANSSON är det, icke af hazarden.

N:o 2.

Unga Patron reser till Upsala för att studera,
och sedan bli Excellens. Afskeds-calas
på Gyllentorp.

Stolt den nya Patron, med silfverbeslagna
Turklufvet
Vandrar kring Gyllentorps rymd, tänkande
uppå sin JONAS.

”Nu är jag rik och min son till Gyllentorp
en gång blir Herre.

JANESON ett simpelt namn, passar ej Posses-
sionaten.

Pojken skall bli Excellens, ty jag har råd att
betala.”

Talande så för sig sjelf, till Prostgården vä-
gen han ställer.

”Herre, var Prostens svar, Er son han måste
studera,

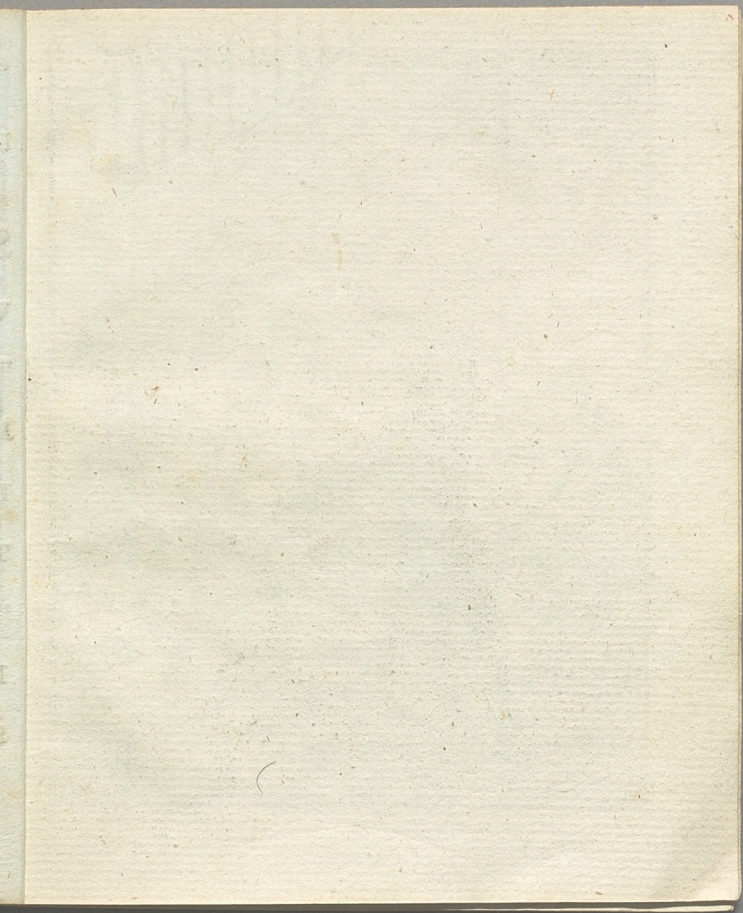
Min Comminister straxt skall i tukt och vård
honom taga,

Se'n till Upsala fort med min Adjunkt han
skall färdas.”

Sum jag är
 Och *Sus* du är,
 Herr Magister.
 Unga Herren snart sig lär
 Af en Comminister.
Ferulam et Carbasium
 Präglä in dess värre,
 Genom unga Herrns *Posterium*,
Fero, tuli, latum, ferre.

Patron JANSEON nu till Prosten går,
 Talar om den lärdom Sonen äger;
 "Snart i Upsala han kransen får."
 Är i korrthet allt hvad Prosten säger.

"Men hans lycka kanske hinder möter,
 Ty mitt simpla namn det örat stöter?"
 Frågar JANSSON ganska vigtigt;
 Prosten svarar: "riktigt! riktigt!
 Gyllentorp är godsets namn, ej illa,
 Ni är egare till stör och hank,
 Lätt med Adelsnamn man kan förvilla,
 Då Er son blir kallad GYLLENHANK."

— 7 —
N:o 3.

Unga Patron GYLLENHANK studerar i Upsala,
kommer i slagsmål och blir religiösad.

"Bon! sa' Gravander,
Här är det lif!

Sjung ur Agander,
Och sluta ert kif.

Se huru bålen fräser och ryker,
Unnan din stryker!

Det sig ej passar i vägen mig stå,
Jag heter GYLLENHANK skall du förstå.

Skynda dig Ulla
Och glasen fyll i!

Alla så fulla
Som jag skola bli.

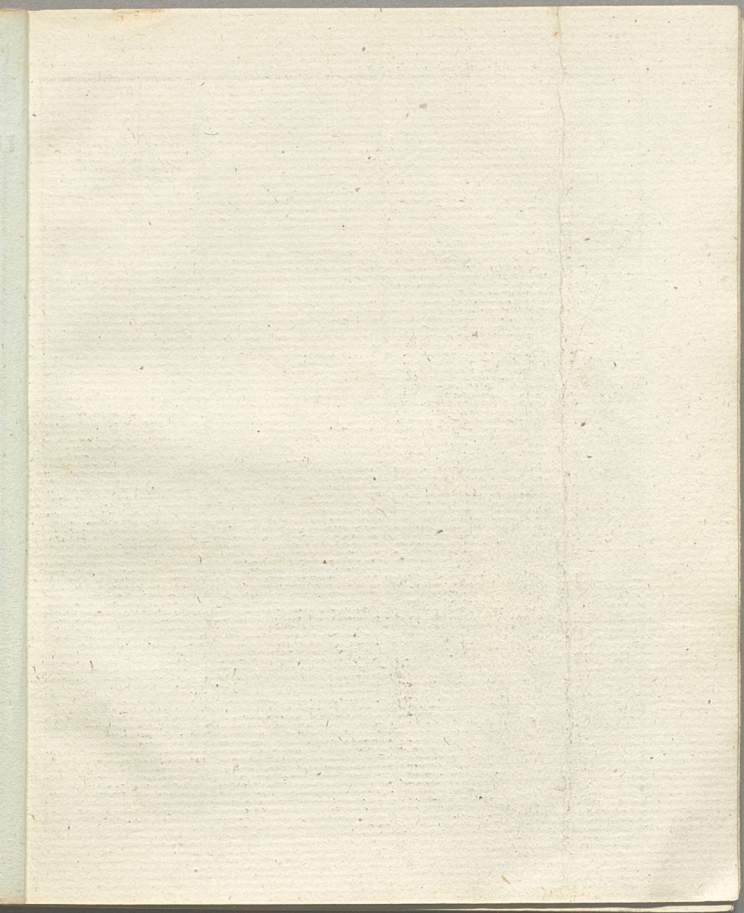
Hvad är för gräl med Gesäller och slokar?
Går du och snokar?

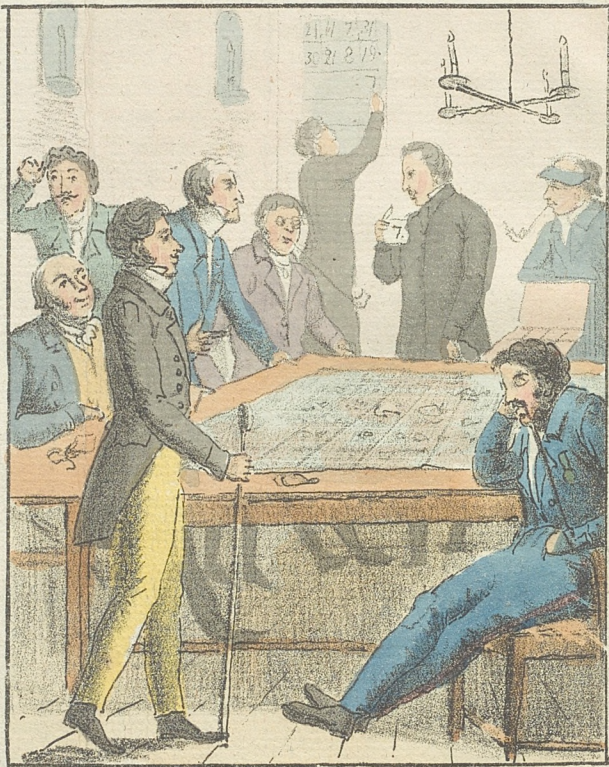
Bålen är uttömd, kamrater gå på!
Jag heter GYLLENHANK ska' Ni förstå!

Slagsmål utan like,
GYLLENHANK i spetsen.

Ej Studenten vike
 Från den tappra kretsen.
 Men Professorns öga
 Blickar ned på striden;
 Och ifrån det höga
 Fönstret bjuder friden.

Bacchus mer förskräcktes
 Ej af Thordöns stämman,
 Då han glömt borrt snuset
 Att åt Jofur lemna.
 Modet genast knäcktes,
 GYLLENHANK i klämman,
 Glömde snart bort ruset
 Och sin skymf att hämna.
 Ej Professorn tapperhet värderar,
 Men Herr GYLLENHANK han religerar.

N:o 4.

Patron GYLLENHANK reser från Upsala till Stockholm, blir Sekter, introduceras på Spelklubben, vinner pengar, och får många vänner.

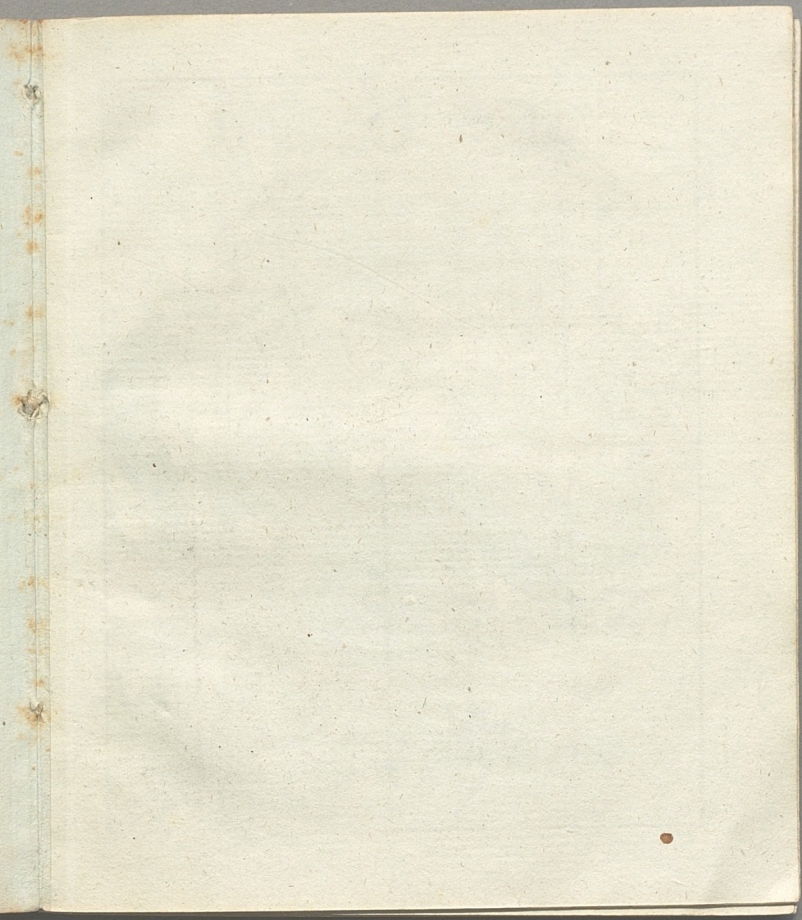
"Skål GYLLENHANK medan glöggen än lågar,
 Bröder du nog har i Upsala kvar.
 Om du vid Alsike Hållkarlen frågar,
 Och hvarken horsor ell' åkor han har:
 Låt det ej blifva din sorg,
 Skicka till Iliens borg,
 Du får nog åkor med mer,
 Liksom T — r.

Lustigt är i Stockholm lefva
 I beständigt sus och dus;
 GYLLENHANK, som högt vill sträfva,
 Bli'r Sekter förutan krus.
 Pengar har han, hvem kan neka
 Att med honom supbror bli?
 Han betalar, hvem kan tveka
 Då att glasen fylla i.

I Bergstrahlska huset, der bor en vän,
 Kom, kära bror, hans bekantskap att göra.
 Der skall du träffa Herrar och män,
 Som veta förtjena och veta förstöra.
 Lyckan tycks dig medfödd vara;
 Frukta alltså ingen fara.

Kors hvad Herrar med krås och mustacher,
 Prestkragar, glasögon — allt hedersmän;
 Och bakom skärmen ur stora fastager,
 Bränvin serveras utaf lilla vän.
 GYLLENHANK blygsamt en trea framkastar
 Just uppå *Lilla Hund*, *Numro Sju*.
 Genast Bankören med dragningen hastar,
 "Hvem är den lycklige?" — "GYLLENHANK! du."

"Skål broder GYLLENHANK! skål öfver laget!
 Det var från gatan att komma med tour!
 Genast att vinna uti första taget,
 Det gjorde Gubben så tyst som en mur."

N:o 5.

Patron GYLLENHANK blir bjuden till Vårdshuset
Lanternan, af en vän, som gårdagen på spe-
let förlorat sina pengar. *Patron* kom-
mer öfverens med Jungfru *ANNETTE*.

"*GYLLENHANK*

I dag är elakt väder.

Jag är pank,

Du vann, och det mig gläder.

Låtom oss nu Lanternan besöka,

Och ej gå längre på torget och spöka."

"Hvilka ögon, hvilka länder!

Hvilka kinder, hvilka tänder!

O! hvad är väl flickans namn;

Henne jag vill ta' i famn."

"Hennes namn du skall få veta,

Ty *ANNETTE* hon månde heta."

"Sköna *ANNETTE*, som kaffet serverar,

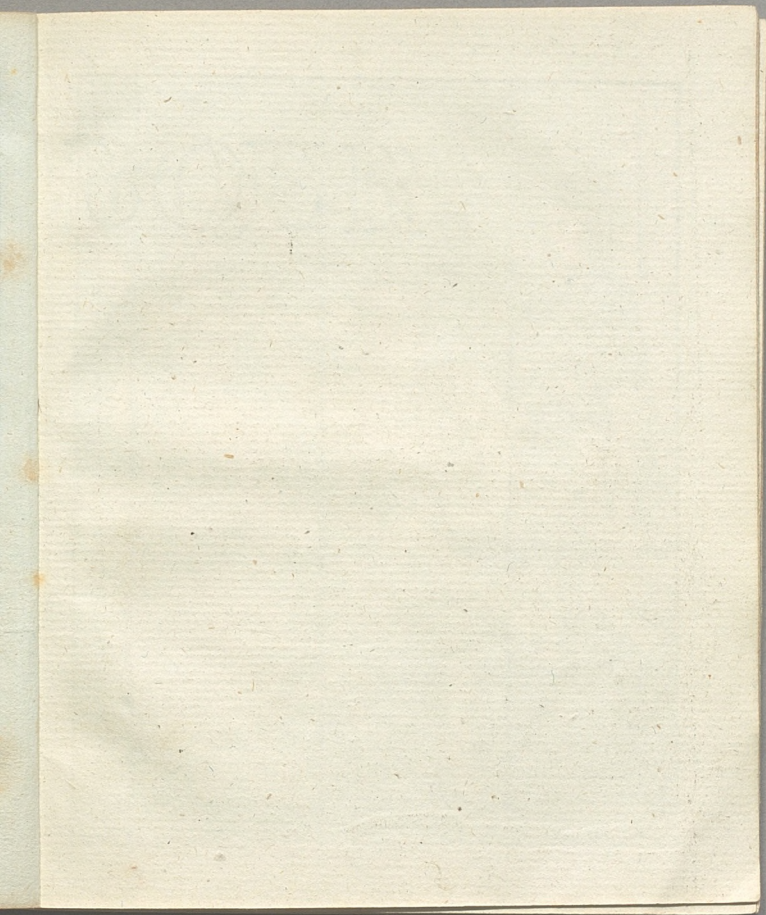
Gif ock en liten Conjac åt mig!

Om i mitt knä en stund du passerar,

Det kan väl icke genera dig?"

Kom att mitt hushåll sköta,
Inga hinder skola dig möta.
Du är vacker, söt och snäll,
Och från Jungfru blir Mamsell.
Tag denna ring,
Som ditt finger kan pryda,
Den är ingenting,
Men har mer att betyda!”

”Jag förgäfves söker dölja,
Att jag gerna Er vill följa
Jag mitt afsked redan fått,
Nu jag tillhör Eder blott!

N:o 6.

Patron GYLLENHÄNK gör ANNETTE till Mamsell.

Lefver stort. Tappar på spel. Elaka
nyheter från söta Far.

Ack hur ljuft och sött och ömt

Tiden nu förflyter.

Kärlek GYLLENHANK förr drömt

Nu i verklighet den sig förbyter.

Leben und leben lassen

GYLLENHANK och ANNETTE förstå;

Frestaren sitter ner i vassen

Och skär pipor små.

Börjad är balen

Kammarherrn bjuder ANNETTE upp till dans,

Grefvar, Baroner bilda i salen

Omkring ANNETTE liksom en krans.

Walter Scotts klädning och Merinos sko,

Jo, jo!

Se hvad briljanter på hufvud och händer,

Blygsamt ett ögonkast bortåt hon sänder,

Till Valdhornisten, som sitter i vrån.

Bref.

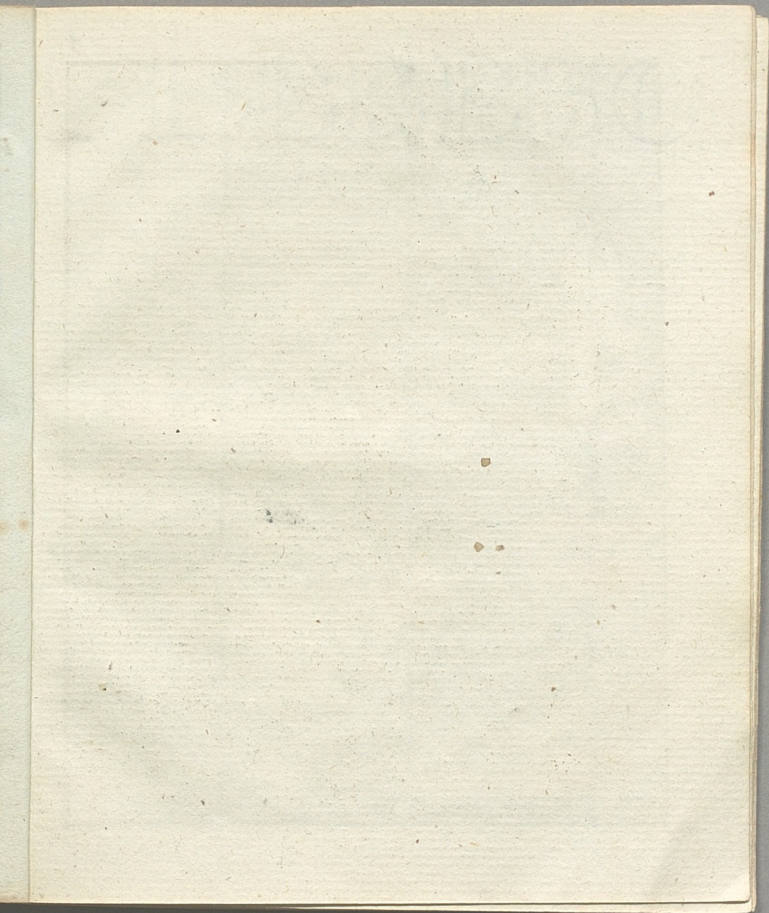
"Min kärälskelige Son!
Nu är det slut!
Gyllentorp går jag ifrån,
Utan att veta hvartut.
Huru nu Excellens du skall bli,
Se derom handlar just saken.
Derför tag ditt parti,
Och slå den tanken ur smaken."

"Ännu har jag resource, på Biribi pengar
förtjenas."

Misslyckad spekulation. — ANNETTAS briljan-
ter belänas.

Snart äfven detta går åt, hvem skall väl er-
sätta bristen?

Knipande allt som finns qvar, följer ANNETTE
Valdhornisten.

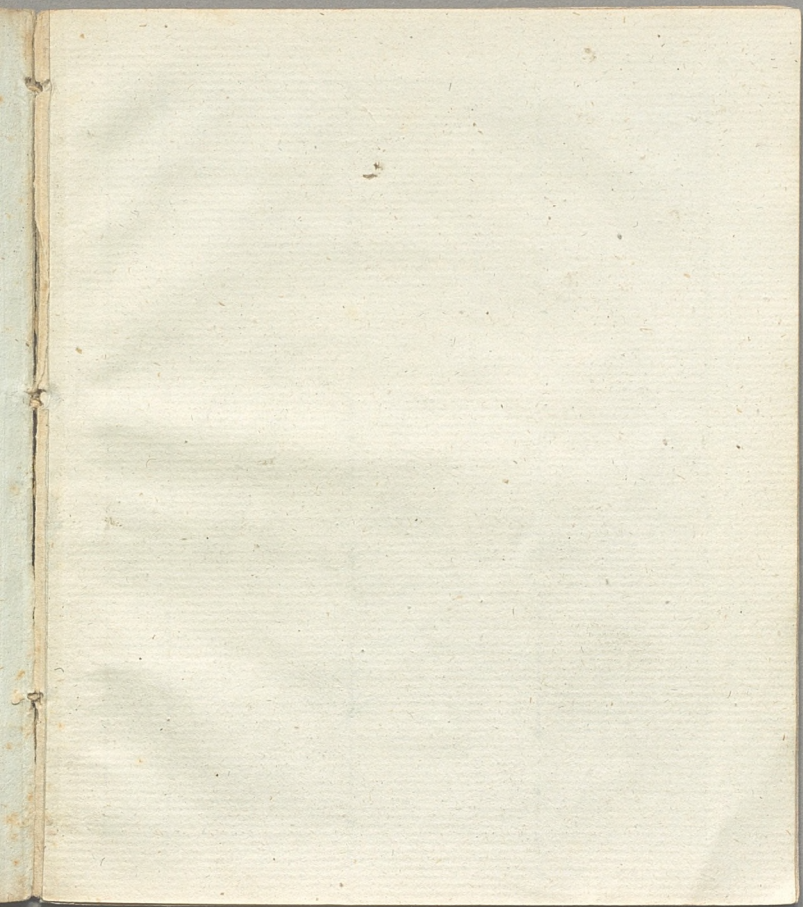
N:o 7.

Patron GYLLENHANK är ej mer Patron till Gyllentorp. ANNETTE är försvunnen. Hvad utväg skall tagas?

Vid Regeringsgatan bodde en Fru;
 Kanske bor hon der ännu?
 Sin Man hon redan expedierat
 Och icke sitt syftemål förfelat:
 Männer finnas nog sju för en,
 Och för betalning man lätt får en vän.
 GYLLENHANK ung och af vacker figur,
 Snart gjorde Frun sin cour.

Frun af naturen mycket sensibel,
 Endast för GYLLENHANK nu är visibel,
 Och på Spektakler och baler med mer
 GYLLENHANK vid hennes sida man ser.
 GYLLENHANK ofta har att uträtta
 Vid Smedjegatan; och sig sysselsätta
 Med att rangera Vobesser och Vira.
 Och sin bekantskap med Frun värdigt fira.

Några år så gladt förflyta
Uti kärleks- och i andra rus,
GYLLENHANK ej vill bortbyta
Bli Exlens mot detta sus och dus.
Söta Pappa i sin koja
Ren är glömd utaf Herr Son,
Ljusligare är den boja
Han af Astrild fått som lån.
Korrtä äro glädjens stunder,
Frun blir också en gång pank.
Vankande i Paphos lunder
Ensam går Herr GYLLENHANK,
Plockar blommor, tiden att förnöta
Fruktande en Björn att möta.

N:o 8.

GYLLENHANK inställer sig för Domstolen till svaromåls afgifvande emot Commissarien SOVALL.

Domaren afkunnar Utslaget, hvilket verkställes af Herrarne HOPPANETT och ÅREPORT.

PRESES.

"Herr GYLLENHANK! hvad säger ni om saken? Den synes klar, fast den ej är i smaken. Mot er Revers ni ej kan protestera, Slika exempel hafva vi flera. Öfver-Commissarien har ju rätt! Gören er tjenst: ÅREPORT och HOPPANETT."

GYLLENHANK.

Grymt är mitt öde,
Om bland de döde
Jag en gång slapp ifrån Slotts-Cancelli.
Huru jag bråkar
Ständigt jag råkar
Någon af detta fandersparti.

Om jag mig smyger genom en gränd,
 Är jag af Herrarne genast känd.

Drag in hakan,

Herr ÄREPORT!

I stället för kakan

Ni snart får en l — t.

Man en gång förr sett större skuta

Uti en storm sin bana sluta.

Kom, Herr HOPPANETT!

Låt det nu gå lätt

Inpå närmsta krogen,

Flaskan blir oss ännu trogen.

Tack Herr Öfver-Commissarus,

Än jag mins att conjungera:

Sum jag är och du är *Sus*,

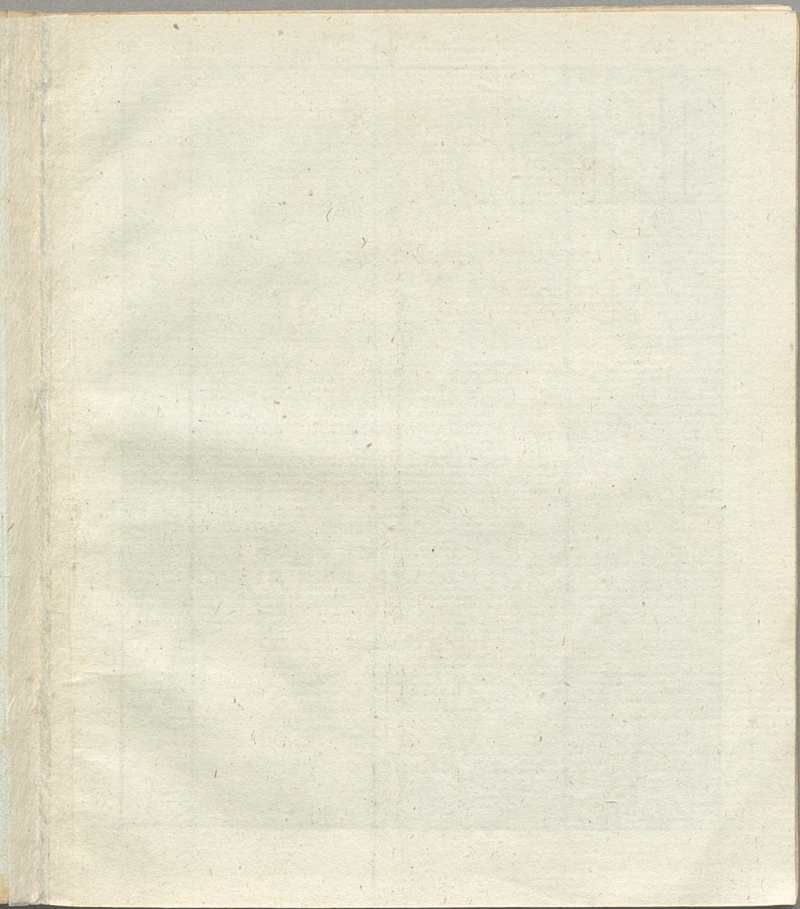
Jag för tillfället ej säger mera.

Femtio procent och discretion,

Redan tvingat mången till cession,

Men Herr Commissarien förstår taktiken,

Fast han ej är älskare utaf Musiken.

N:o 9.

GYLLENHANK är på Gillboa, gör bekantskap med
Kabinettsherren **SILFVERTRÄD**. Politiskt
samtal om Turken och Ryssen.

Vaktmästaren helt höfligt framträder,
Att mottaga gästen, som nu stiger in.
Vaktmästar-Frun nu lifligt sig gläder,
Och tänker: den karlen han snart nog blir min.
Herr **SILFVERTRÄD** genast förfrågar
Om nykomne gästen ej är **GYLLENHANK**?
Vid svaret han bågaren rågar
Och skål för hvar ädling som går och slår dank.

Hvad nyheter ute? Hur går det för Turken?
Jag tror att han ändtlig blir piskad den skurken.
Mera punsch, Mutter! skaffa oss hit,
Bränvin och tilltugg äfven en bit.
Bjud också fruntimren in för att dricka,
Skål **GYLLENHANK**! och skål för din flicka!
Hurra, gutår! Bättre blir det ett annat år.

Länge fruntimren ej trifvas
Sedan glädjen börjat lifvas,

SILVERTRÄD ej mödan spar
 Hålla dem i lufven qvar.
 Snart löslockarne de dansa
 Omkring bänk och bord;
 Fruarna sig slutligt sansa
 Och förlikningen blir gjord.
 Loppsupen tages och till slut
 Vaktmästarn kör hela sällskapet ut.

GR
V
A
V
O
H
O
V
O
H
J
E
B
R
S
H

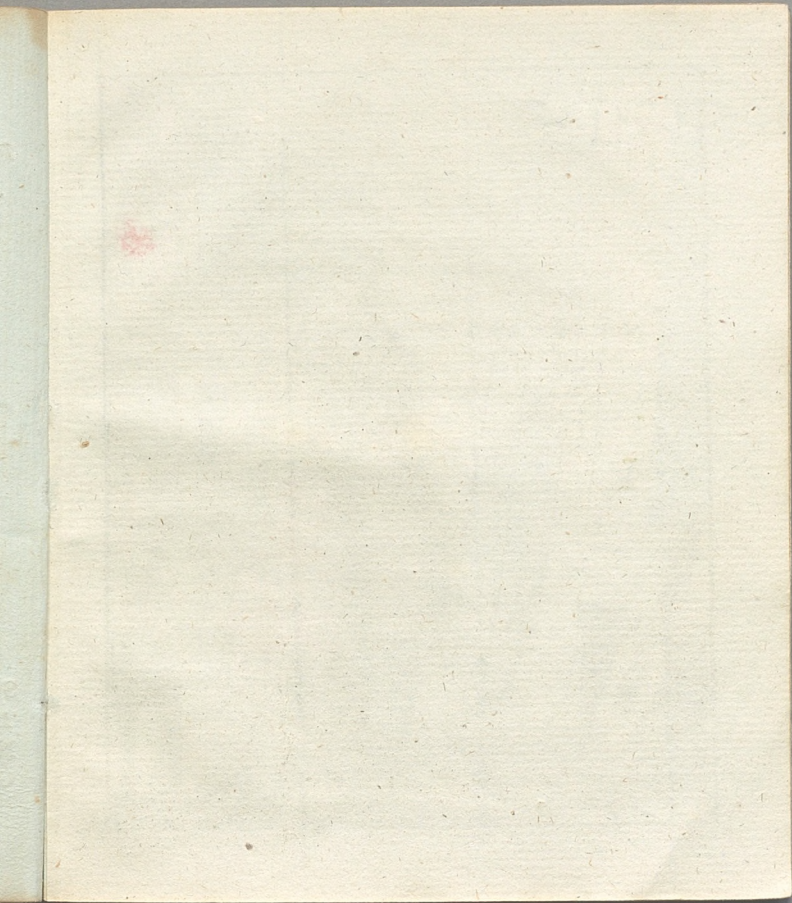
N:o 10.

En Fabrikörs Fru, som är bekant med ANNETTE,
fattar medömkan för GYLLENHANK, hon skaf-
far honom fri, och han arrenderar ett Landt-
ställe, för att derstädes distillera Bränn-
vin och göra Svensk Conjac.

Fabrikörsfruns ömma hjerta
Rörs af GYLLENHANKENS smärta,
Gör på olyckan ett slut
Då hon löser honom ut.
Nu är åter för en stund
Lustigt lif på gröna lund.
Spel och kalaser ömsom variera,
GYLLENHANK kan icke önska sig mera,
Men den glädjen blir också all,
Det går så i dylika fall.
Fabrikören han måste cedera,
Och Frun får upphöra spendera.

Svensk Conjac och Brännvin plä löna sig bra
Till försäljning att ha.
Nu äro goda råd dyra.
GYLLENHANK får ett landtställe hyra,

Bränningen fortgår båd' dag och natt,
Då Kronbetjeningen gör ett spratt
Och hela inrättningen seqvesterar,
Men intet med sig åt GYLLENHANK delar.
GYLLENHANK åter igen är fast,
Flyttar från stället i största hast.
Nu farväl med alla goda vänner,
Som hans Brännvin fann så godt,
Ingen honom mera känner,
Qval och förtviflan är hans lott.

N:o II.

GYLLENHANK hyr sig Traktörs-rättigheter, men
förbjudes att begagna dem, och engagerar
sig vid en Småstads-theater.

Tiden nu var svår och dyr,
Man på utväg måste tänka,
GYLLENHANK rättigheter hyr
Af en Traktörs-Enka.
Nu han var i sitt element
Och serverade excellent
Punsch och vin med mera,
Åt om morgnarna laxsallat,
Lefde lustigt, och förde stat,
Besökt af supbröder flera.
Enkan tyckte sjelf *GYLLENHANK* om,
Men han tyckte mera om pigan,
Och då hon derom väder bekom
Körde hon bort hela ligan.

Lyckan en Theater-Direktör
Uti *GYLLENHANKS* väg nu för,
Promt är han engagerad.

GYLLENHANK, som studerad;

Framsteg gör

Som Aktör

Bli af Publiken applauderad.

GYLLENHANK alltid sin lycka förstörde

Genom sin otillåtna kurtis,

Och denna gången han hjertat rörde

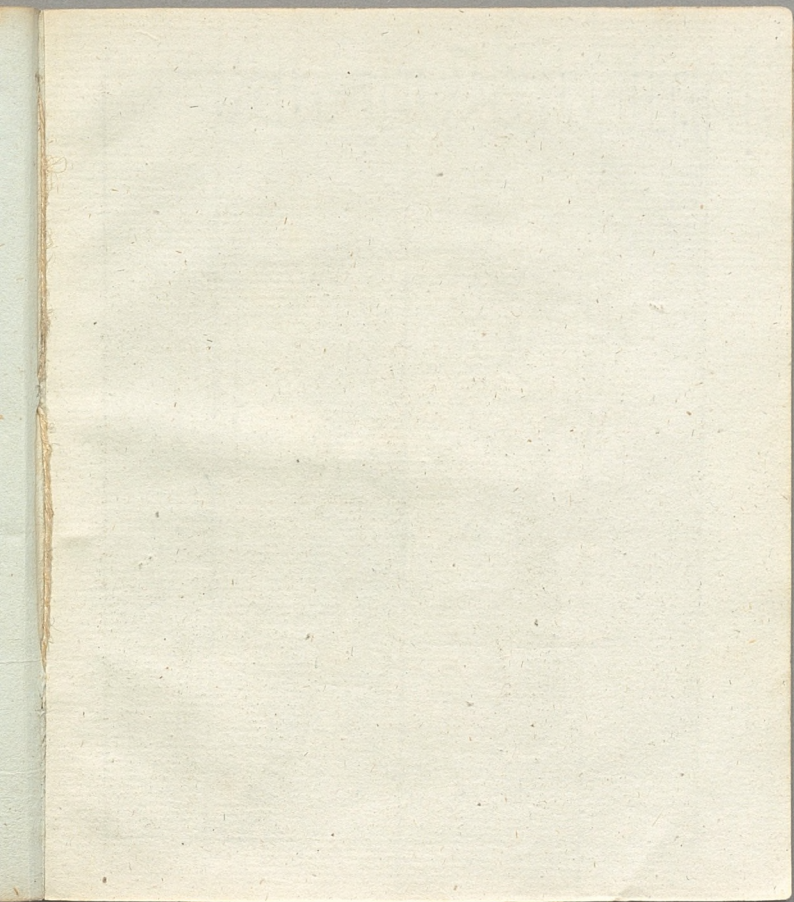
På Direktörens egen Aktris.

GYLLENHANK genast sitt afsked erhåller

Och kärleken dertill ånyo förvåller,

Att utan befattning han står

Och sig uti hufvudet klår.

N:o 12.

GYLLENHANK tar värfning och lär sig excercera.

Blir gift med en krögerska och mår väl.

Inga penningar, inga kläder,

Dåliga stöflor, trasig rock!

Nu har GYLLENHANK gjort en bock;

Men en tanke honom gläder:

Sjön är öppen för hvar man,

Ditåt kosan ställer han.

Under det att så han vankar,

Sysselsatt med dessa tankar,

Hör han trummans raska ljud

Åt Soldaten gifva bud.

Godt! jag skall ej grubbla mera,

Jag vill lära excercera.

Sagdt osh gjordt! snart uniformen

Pryder GYLLENHANK rätt väl,

Att så lyckligt sluppit stormen

Skänker glädje åt hans själ.

Han kan läsa, han kan skrifva

Och i tjensten nyttig blifva,

Litet prygel då och då,
 Det får gå.

Madam på Fåret, välmående enka,
 Som alltid mycket tyckt om uniform,
 Och under skällsord, och tråtor och gorm
 Tog sig en tår att förargelsen dränka.
 Denna klenod åt GYLLENHANK ger
 Hand och hjerta, och krog med mer,
 GYLLENHANK nekade icke till skänken,
 Och snart som krögare satt han på bänken
 Midt ibland ölstop, och kannor och fat,
 Nöjd att till dato vara Soldat.

GYLLENHANKS Aftonvisa på Krogen Fåret.

Me! Solen glimmar blank och trind.

Mamma! klockan sex nu slår,
Rör på gröna flaskan;
Du, som der vid spisen står,
Ölet sätt i askan.

En bit lax, en skifva lök
Hemta genast från mitt kök,
Sexan går bland tobaksrök,
Lefve gröna flaskan!

Fordom största nöje var
I Bergstrahlska huset
Nu jag bästa trefnad har
Sitta här vid kruset.

Då jag glaset fyller i
Glömmes gäldstu, biribi,
Från ANNETTOR är jag fri,
Sofver lugnt bort ruset.

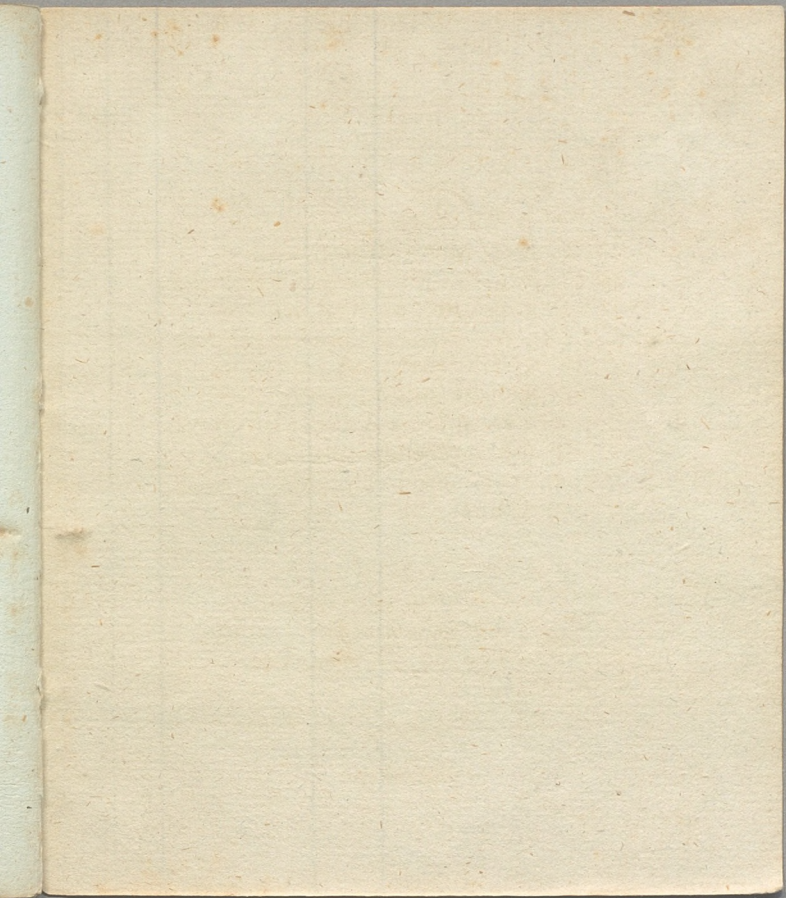
Slutsats.

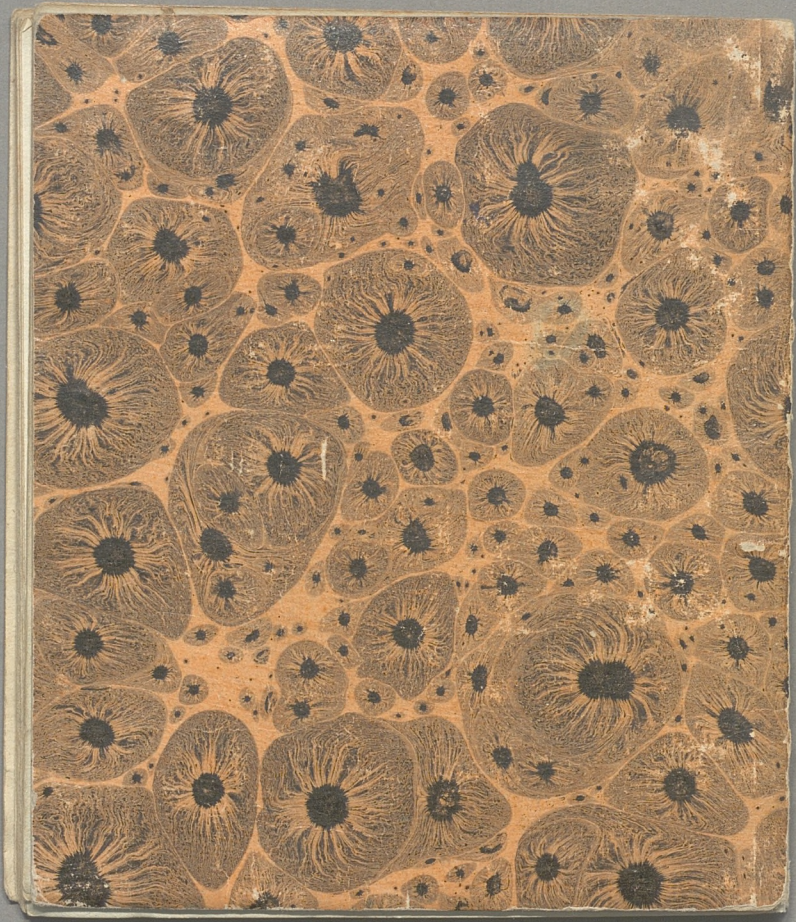
Yngling, född i öfverflöd,
 Tro ej det skall evigt räcka;
 Olyckan sin hand kan sträcka
 Öfver den, som var ditt stöd.
 Och hvad har du sedan kvar?
 Sorgsna minnen af förlösta dar.

Veta sig att blifva rik
 Ynglingen så lätt förleder,
 Uniformer, granna kläder
 Hänga på hvarenda spik.
 Nöden kommer, ovän, vän,
 Ingen känner dig nu mer igen.

Lär dig derföre i tid:
 Guldet är förgänglig vara;
 Glöm ej i passionens strid
 Som en man att dig försvara;
 Spar de kunskaper du fått:
 Dessa äro verklig rikdom blott.

www.books2ebooks.eu